

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
14 грудня 2023 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту природничо-математичних наук, інформатики та менеджменту Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №6 від 28.12.2023 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. – доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Галус О. М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева І. А – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні форми і методи організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 118 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

професійних програмах (ОПП) у галузі «Охорона здоров'я», а саме збільшення обов'язкових кредитів за європейськими стандартами «Клінічної фармакології» та всебічна інтеграція освітніх компонент клінічних кафедр (терапевтичного, хірургічного, акушерсько-гінекологічного, педіатричного профілю) зі дисциплінами психологічної та етико-правової спрямованості та ін.

ГРЕЧАНИК Олена Євгенівна

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ У ВИКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасному світі цифровізація є невід'ємною частиною суспільного життя, бо охопила всі його сфери: економічну, політичну, соціальну тощо. Не стала виключенням і царина освіти, оскільки чимало факторів указують на необхідність розвитку цифрової компетентності викладача, а саме:

- здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології, технології дистанційного навчання, розробляти дистанційні навчальні курси та здійснювати облік навчальних досягнень здобувачів освіти;

- організація взаємодії викладача та студентів в освітньому онлайн середовищі;

- уміння виготовляти якісні сучасні освітні продукти – електронні навчально-методичні матеріали, у тому числі в текстовому, відео, аудіо форматах;

- уміння конвертувати навчальні та методичні матеріали в різні формати – як тексти, так і зображення, відео тощо;

- здатність до саморозвитку, самоосвіти, самовиховання, самовдосконалення, професійного та кар'єрного зростання.

Цифрові сервіси в освіті розробляють для поліпшення якості, швидкості та привабливості передавання інформації у викладанні та навчанні: електронні навчальні системи, соціальні мережі, відеосервіси, сервіси для роботи з графікою та створення ігрових навчальних матеріалів. Ці ресурси розробляють для того, щоб спростити відстеження навчальних результатів та прогресу, підвищити мотивацію й інтерес до навчання здобувачів освіти за рахунок урізноманітнення форм отримання, репродукції, аналізу та застосування знань, зробити освіту більше відкритою та доступною; стимулювати активність і самостійність здобувачів освіти всіх рівнів, розвивати навички самостійної роботи та креативність.

У процесі викладацької діяльності науково-педагогічні працівники можуть використовувати цифрові сервіси для виконання таких завдань:

- 1) створення якісного освітнього контенту – освітніх програм, освітніх компонент (лекцій, семінарських і практичних занять, виробничої та науково-дослідної практики), причому як для розміщення їх на платформах для самостійного опрацювання навчального матеріалу здобувачами освіти –

в асинхронному форматі, так і для навчання в синхронному форматі. Для організації дистанційного навчання в асинхронному форматі можна використовувати сервіси Moodle, Google Class. Можливості цих платформ дозволяють розміщувати лекційні матеріали, матеріали для семінарських і практичних занять, практичної підготовки і навіть для підготовки кваліфікаційних робіт – текстові, відео, презентації, посилання на інші ресурси. Крім того, передбачена можливість контролю знань і вмінь здобувачів освіти. Окремо слід зазначити, що важливо звертати увагу на форму подання навчального матеріалу: краще засвоюється графічний матеріал та дані в таблицях, ніж звичайний текст. Отже, актуальним є створення мультимедійних презентацій – у програмі PowerPoint, із використанням ресурсів Canva, Prezi, Infogram, Visually тощо. Якщо дозволяє зміст навчального матеріалу, можна підготувати навчальне відео або аудіозапис. У процесі підготовки навчального контенту варто дотримувати вимог щодо змісту презентації, її візуального та звукового ряду, оформлення тексту й загалом дизайну. Якщо зміст навчального матеріалу дозволяє, можна на слайдах презентації подавати інфографіку – інформацію, подану у вигляді графічних зображень із зазначенням мінімальної кількості тексту (рис. 1, 2);

Рис. 1. Використання інфографіки для представлення інформації про діяльність кафедри

Рис. 2. Використання інфографіки для узагальнення даних опитування

2) організація якісного зворотного зв'язку зі здобувачами освіти – із цією метою варто використовувати соціальні мережі, електронну пошту, платформи для синхронного спілкування в режимі реального часу – Zoom, Meet, Scipe, Viber. Деякі сервіси, наприклад Zoom, дозволяють робити записи відеозустрічей та розміщувати їх потім на платформі Moodle з метою перегляду або навчання в асинхронному форматі. Крім того, ці сервіси дозволяють спілкуватися в чаті, реагувати на повідомлення викладача або студентів – спеціальним позначками «реакція», разом обговорювати певні проблеми, висвітлюючи їх на інтерактивній дошці; організувати групову роботу, розподіляючи студентів на окремі зали під час конференції. Саме спілкування в реальному часі розвивають соціальні навички здобувачів, їхню комунікативну компетентність, дають можливість відстоювати свою точку зору, аргументувати її, поставити питання до викладача або одногрупників, уточнити певні важкі моменти теми, обмінятися практичним досвідом роботи тощо;

3) збереження, використання та обмін даними – насамперед ідеться про можливість Google Drive, на якому можна розміщувати певні дані, що не належать до освітніх компонент: матеріали конференцій, сертифікати учасників, інформацію щодо наукової діяльності, результатів освітньої діяльності тощо;

4) проведення моніторингу якості освітнього процесу – використовуємо Google Forms, що дозволяють проводити анкетування, опитування респондентів, реєструвати учасників того чи іншого заходу й одразу візуалізувати отриману інформацію завдяки можливостям цього сервісу – встановити зв'язок із таблицею Excel, побудувати діаграму на підставі отриманої інформації;

5) підтримання ділової репутації та її розвиток – задля виконання такого завдання викладачі створюють персональні сайти, ведуть блоги, відкривають свої персональні сторінки в соціальних мережах. Усе це дозволяє висвітлювати результати наукової, методичної, навчально-виховної діяльності, особисті та професійні досягнення, напрями наукових пошуків тощо. Проте важливо дотримувати політики освітньої організації та вимог адміністратора офіційного сайту ЗВО – щодо структури, змісту, дизайну, – аби продемонструвати належність до своєї Alma-mater.

Отже, сучасні цифрові сервіси дозволяють викладачу вдосконалити організацію освітнього процесу, комунікацію зі здобувачами освіти й колегами, розвинути цифрову компетентність, підвищити мотивацію навчальної діяльності та підтримувати на належному рівні ділову репутацію в інтернет просторі. Перспективи подальших наукових розробок у цьому напрямі пов'язані з перманентним удосконаленням цифрових технологій, сервісів і застосунків, що вимагає розвитку цифрової компетентності викладача.

Список використаних джерел:

1. Гречаник О. Є. Інформаційне забезпечення управління закладом освіти : методичні рекомендації для студентів усіх форм навчання другого

(магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» (електронне видання). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 77 с.

2. Цифрові застосунки та сервіси в наукових дослідженнях : методичні рекомендації для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / укл. : Доценко С., Собченко Т., Ворожбіт-Горбатюк В., Боярська-Хоменко А. Харків, 2021. Ч. 2. 24 с.

ГРОШОВЕНКО Ольга Петрівна

ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ПОСТВОЄННОГО СУСПІЛЬСТВА

Прогресивні соціальні тенденції розвитку проблеми благополуччя людини знаходять своє вирішення у зверненні суспільства до індивідуальних і соціальних пріоритетів, у визнанні та піднесенні благ і цінностей, пов'язаних з підвищенням рівня життя людини як члена суспільства. У цьому процесі соціобіологічний феномен здоров'я виступає системоутворюючим компонентом екологічної культури людини. Ставлення до навколишнього світу (суспільства, природи і самого себе) пов'язане з адаптацією до явищ, що швидко змінюються в часі і просторі, з метою усвідомлення потреби в пізнанні законів дійсності.

Перш за все, питання охорони навколишнього середовища в Україні набуло особливої актуальності у зв'язку з подальшим зростанням промислового виробництва, яке має антропогенний вплив на природне середовище. Серед ключових питань, які потребують вирішення, можна виділити наступні: впровадження нових екологічних технологій та обладнання при будівництві об'єктів; комплексне вирішення проблеми забруднення атмосферного повітря автотранспортом; вирішення проблем використання, переробки та зберігання промислових і побутових відходів; вдосконалення систем очищення стічних вод та контроль за викидами забруднюючих речовин в атмосферу. Водночас Україна активно веде військові дії, які надзвичайно шкідливо впливають на довкілля, і цей вплив лише посилюється, а забруднення накопичується.

Сучасні стратегії професійної освіти спрямовані на підготовку культурноосвічених фахівців, здатних впроваджувати інноваційні процеси у сфері професійної діяльності та за її межами. Еколого-культурологічні знання відіграють важливу роль у реалізації цих можливостей і разом з психолого-педагогічними та соціогуманітарними знаннями є системоутворюючим фактором, а їх пріоритетність - системоутворюючим чинником. Таким чином, оновлення соціальних відносин у нашому суспільстві закономірно тягне за собою зміну духовно-моральних орієнтирів, форм суспільної свідомості. Тому екологічний вимір підготовки майбутніх фахівців має бути спрямований на формування екологічної культури, тобто екологічно-доцільної поведінки з вольовим ставленням до природи, суспільства, себе та інших людей.

ЗМІСТ

АБЕРНІХІНА Ірина Георгіївна Використання інтерактивних онлайн-платформ для набуття студентами практичних навичок у сфері страхування	3
АВРАМЕНКО Богдана Володимирівна Відеоматеріали як засіб вивчення іноземної мови	7
АТАМАНЮК Зоя Миколаївна Теоретико-методологічна складова дослідження свободи як фактора соціокультурних трансформацій	10
БОГДАНОВА Інна Михайлівна Стратегії створення багатомірної педагогіки	14
ВАРІНА Ганна Борисівна Практико орієнтовані вектори реалізації кейс-технологій в процесі реалізації студентоцентрованого навчання	17
ВЕЧЕРОВА Євгенія Миколаївна Освітній процес і праворозуміння: щодо оптимізації пізнання	23
ВЦУКАЄВА Катерина Михайлівна Організаційно-змістові аспекти викладання навчальної дисципліни «Соціальний супровід клієнта»	27
ІОНОВ Ігор Анатолійович, ВОЛКОВА Руслана Євгенівна, ТВЕРДОХЛІБ Олена Володимирівна Створення віртуальної лабораторної роботи з біологічних дисциплін за допомогою методів цифрової трансформації	28
ГЛАДУШЕВСЬКА Ольга Михайлівна Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Інтерактивні технології у дизайні	32
ГОДОВАН Владлена Володимирівна Удосконалення освітньо-професійних програм у галузі «Охорони здоров'я» з урахуванням проблеми комплаєнтності в медицині	34
ГРЕЧАНИК Олена Євгенівна Використання цифрових сервісів у викладацькій діяльності	36
ГРОШОВЕНКО Ольга Петрівна Екологічна культура як умова формування сучасного поствоєнного суспільства	39
ДРУГОВА Олена Сергіївна Критичне мислення у бізнес-середовищі: ключ до ефективного управління та інновацій	43
ЗДІР Дарина Русланівна Інноваційні технології активного навчання Учнів початкової школи	45
ЗОРОЧКІНА Тетяна Сергіївна Формування ключових компетентностей молодших школярів засобами технології «flipped classroom»	48
КВАСИКОВА Ганна Сергіївна Використання штучного інтелекту в фізико-математичному аспекті: переваги, ризики та можливості вдосконалення в закладі передвищої та вищої освіти	50
КОЛБІНА Людмила Анатоліївна Використання lego-технології в освітньому процесі нової української школи	54